

Türk Eğitim Sisteminde Toplumsal Katılımı Sağlamak İçin Bir Model Önerisi: Yerel Eğitim Şûrâları*

İbrahim Hakan Karataş†

Northern Iowa Üniversitesi, ABD & Fatih Üniversitesi, Türkiye

Alındı: 02.04.2012 - Düzeltildi: 04.10.2012 - Kabul Edildi: 08.10.2012

Özet

Türk eğitim sisteminin daha az merkeziyetçi bir yapıya kavuşması, eğitimde toplumsal katılımın sağlanması ve yerel imkanların daha etkin bir biçimde kullanılması son 20 yıldır yoğun bir biçimde tartışılmaktadır. Küresel gelişmelerin ve Türk eğitim sisteminde karşı karşıya kalınan sorunların bir sonucu olan bu arayışlara ilişkin birçok bilimsel araştırma yapılmış ve Milli Eğitim Şûrularında ve Kalkınma Planlarında eğitimde toplumsal katılımın artırılması ve yerelleşmenin sağlanması konusunda kararlar alınmıştır. Hatta son yıllarda bu yönde mevzuat değişiklikleri de yapılmıştır. Buna rağmen yerelleşme çabalarının eyleme geçirilmesinde bir çekingenlik söz konusudur. Bu çalışmada Milli Eğitim Şûrularının uygulama deneyimlerinden yola çıkılarak eğitimde yerelleşme konusunda farklı toplumsal kesimlerin tereddütlerinin giderilmesi ve yerel kurumsal kapasitenin artırılmasını sağlayacak bir geçiş uygulaması olarak Yerel Eğitim Şûruları modeli önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul-Çevre İlişkileri, Toplumsal Katılım, Yerel Eğitim Şûruları

Giriş

Türk Eğitim Sistemi, merkeziyetçi bir yönetim anlayışıyla yürütülmektedir (Şişman ve Turan, 2003). Eğitimin amacı, içeriği, uygulama süreçleri, bütçesi, alt yapısı, insan kaynakları gibi tüm boyutları merkezî yönetimin aldığı kararlarla biçimlendirilmektedir. Bu yönetim anlayışı, eğitim politikalarının etkin bir biçimde hayata geçirilmesinde aksaklıklar yaşanmasına yol açmakta ve yerelde karşılaşılan sorunların hızlı bir biçimde çözümlenmesini güçleştirmektedir. Bütün bunlar, imkanlardan istenen düzeyde yararlanılmasına da engel olmaktadır. Dahası bu durum eğitimde nitelik sorunu yanında yönetim ve finansman sorunlarına da yol açmakta, eğitime toplumsal katılım sağlanamamakta ve bölgeler arası fırsat eşitsizliklerini artırmaktadır (Devlet Planlama Teşkilatı [DPT], 1995). Yeni anayasa hazırlıkları, eğitimde merkeziyetçi yapının gevşetilmesi ve yerel katılım imkanlarının

* Bu çalışma, yazarın 2008'de savunduğu "Türk Eğitim Sisteminde Sivil Toplum Kuruluşları: Konuları ve İşlevleri" adlı doktora tezinde yer alan "Türk Eğitim Sisteminde Toplumsal Katılımı Sağlamak İçin Bir Model Önerisi: Yerel Eğitim Şûruları" adlı bölümün genişletilmiş halidir.

† Sorumlu Yazar: Tel.: 534 2976224, 212 8663300-2828, Faks: 212 8663465, E-posta: ihkaratas@fatih.edu.tr, ihkaratas@gmail.com
ISSN: 2146-7811, ©2012

6. Yerel yönetimler tarafından tespit edilerek planlanan ve programlanan projelere öncelik verilmelidir.

7. Yerel yönetimlere yetki devri çerçevesinde, yerel birimlerin öğretmen dağılımı ve yatırımların planlanmasında söz sahibi olmaları sağlanmalıdır.

8. Kaynakların yerinde kullanımı açısından, eğitimde yerel yapılanmaya geçilmeli, yönetici, öğretmen, öğrenci, veli, sendika ve meslek kuruluşlarının eğitim yönetimine katılımları sağlanmalıdır. Teşkilatın yeniden düzenlenmesi sırasında eğitim kuruluşları düzeyinde bütçe birimleri kurulmalıdır (MEB, 1996).

2010'da toplanan 18. Milli Eğitim Şurası'nda da "Okullara, yerel yönetim ve toplum katkılarının artırılmasına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır." şeklinde bir karar yer almaktadır (MEB, 2010).

Yalçınkaya (2004) eğitime toplumsal katılımın boyutu ve tarafları ile ilgili olarak şunları söylemektedir: "Sistemin, yönetim ve finansman dâhil, planlamadan, program geliştirme, uygulama ve değerlendirmeye kadar, her aşamasında, işveren ve işçi kuruluşları, akademik ve araştırma kurumları, meslek kuruluşları, öğrenci öğretmen veli temsilcileri, sivil toplum örgütleri vb. tüm ilgili kurum ve kuruluşların aktif şekilde karar sürecine katılmaları sağlanmalı; bu bağlamda, mesleki ve teknik eğitim programı ile ilgili yerel yapılanma güçlendirilmelidir.

Nitekim tüm bu arayışlar sonucunda 2000'li yıllardan itibaren mevzuatta birçok değişiklik yapılmış, eğitime toplumsal katılım uygulamalarının yaygınlaştırılması için genelgeler yayınlanmıştır. MEB, 2005 yılında Okul Aile Birliği Yönetmeliğinde yaptığı değişikliklerle okul ile aile, çevre ve sivil toplum kuruluşları arasındaki ilişkileri geliştirmeyi, eğitime yönetsel, finansal ve akademik açıdan katkı sağlamalarını amaçlamış (MEB, 2005a), bu değişikliklerin uygulamaya yansımaları amacıyla da Öğrenci-Veli-Okul Sözleşmesi konulu bir genelge yayınlamıştır (MEB, 2005b). Milli Eğitim Temel Kanunu, 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğine dayandırılan genelgede sözleşmenin amacı "Bireyin kendini gerçekleştirme, okulda demokrasi kültürünün yerleştirilmesi, okulun tüm imkânları ile çevreye açılması, veli ve öğrencinin beklentilerinin sisteme dâhil edilmesi, hizmet üretenler ile alanlar arasındaki ilişkilerin belirlenmesi için sistematik bir düzenleme oluşturmak" şeklinde ifade edilmiştir. Böylece öğrenci ve velinin okulun yönetim sürecine etkin katılımının sağlanması hedeflenmiştir. Son olarak 14 Eylül 2011 tarihinde yürürlüğe giren MEB Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin gerekçesinde "mevcut yönetim yapısının, karmaşıklığı, büyüklüğü ve hantallığı ile işleyiş süreçlerindeki zorluk" dile getirilmiş, OECD raporuna göre 32 ülke arasında Uruguay'dan sonra en merkeziyetçi yapıya sahip olduğu vurgulanmış ve "tüm sosyal ortakların dahil edilebileceği katılımcı bir yaklaşım, kamu kaynaklarının etkin kullanımı ve kamu desteği"ne ihtiyaç olduğu belirtilmiştir (Başbakanlık, 2011).

Eğitimde Yerelleşmenin Gerekçeleri

Eğitimde yerelleşme, bir kuramsal talep olmaktan çok küresel ve ulusal gelişmelerin doğal bir sonucu olarak kabul edilmelidir. Nitekim küresel ölçekte merkeziyetçi yaklaşımdan yerelleşmeye doğru bir eğilim olduğu görülmektedir (McGinn & Welsh, 1999). Eğitim hizmetlerinin finansman kaynaklarının çeşitlendirilmesi, bürokrasinin azaltılarak eğitimde verimlilik, etkilik ve niteliğin artırılması, şeffaflık ve hesap verilebilirliğin sağlanması gibi daha *teknik ve yönetsel* gerekçelere dayandığı gibi katılım ve demokrasinin artırılması yoluyla politik gücün yeniden dağıtılması, farklı kesimlerin taleplerinin eğitime yansıtılması, eğitimde fırsat eşitliği ve sosyal adalet gibi *politik* gerekçelere de dayanmaktadır. Bazı örneklerde ise her iki gerekçenin birlikte yer aldığı izlenmektedir (Bray, 2003: 206).

Eğitimde yerelleşme çabalarının ekseninde şu gerekçelerin olduğu söylenebilir: Eğitim politikalarının oluşturulması sürecine aile katılımının ön plana çıkmasıyla uygulamanın

meşruiyetinin artacağı beklenmektedir. Yerinden yönetimle eğitimde merkezi otoritenin etkilerinin azaltılarak daha bağımsız, özerk eğitim bölgeleri ve okulların oluşturulmasına imkan sağlanmış olmaktadır. Bunların dışında eğitimle ilgili her türlü toplu müzakere sürecinde vatandaşların katılımına fırsat verilmiş olmaktadır. Son olarak da eğitimde yerinden yönetime geçişle toplumda dışlanmışların, yoksul grupların, yeni gelişen eğilimlerin, okul sistemine dahil olmaları, fırsat eşitliğinden yararlanmaları beklenmektedir. Ayrıca eğitim veya okul yönetim kurullarına üye seçiminde toplumdaki siyasi eğilimler ve yerel ihtiyaçlar da yansıtılmış olacaktır (Wissler ve Ortiz, 1986 ve Weiler, 1990'dan akt. Şişman ve Turan, 2003).

Eğitimde Yerelleşme Tecrübeleri ve Karşılaşılan Sorunlar

Yerelleşme ya da başka bir ifadeyle ademi merkezîyetçi bir yönetim yaklaşımının Amerika Birleşik Devletleri (ABD), Kanada, Rusya, Hindistan gibi coğrafi ve demografik açıdan büyük farklılıklar barındıran ülkelerde bir zorunluluk olarak uygulamaya geçirildiği düşünülebilir. Fakat coğrafi olarak bu ülkeler kadar büyük olmadıkları halde federal yönetimlere sahip olan ve eğitimi alt yönetim birimlerine devretmiş Avustralya ve Nijerya gibi başka ülkeler de bulunmaktadır. İngiltere, Papua Yeni Gine ise tamamen üniter bir devlet yapısına sahip oldukları halde eğitim hizmetlerini kısmen ya da tamamen yerel yönetimlere devretmiş bulunmaktadırlar. İsveç gibi yarı federalörneklerde eğitimin yerel yönetimlerce yürütülmektedir (Bray, 2003: 208-209). Bununla beraber, tamamen merkezi hükümetlerce yönetilen bazı Avrupa, Afrika ve Latin Amerika ülkesinde de yerelleşmeye geçiş reformlarının uygulamaya konulduğu gözlenmektedir (Fallati, 2005; Brosio, 2000; De Viries, 2000; Barankay & Lockwood, 2007).

Eğitimde yerelleşmeye teşebbüs eden ülkelerin tecrübeleri analiz edildiğinde dört farklı yerelleşme yönteminin tercih edildiği görülmektedir. En yaygın yerelleşme yöntemi karar alma yetkisinin merkezi hükümette kaldığı ve fakat kararların uygulama yetkisinin yerele devri şeklinde görülmektedir. İkinci yöntem eğitim ile ilgili kararların merkezi hükümet tarafından atanan ve merkezi hükümete karşı sorumlu olan yerel yönetimlere devredilmesi şeklinde olmaktadır. Daha çok federal yönetimlerde görülen üçüncü yöntemde eğitim ile ilgili tüm yetkiler yerel yönetimlere devredilmiştir. Son yöntem ise tüm eğitim hizmetlerinin özelleştirilmesi şeklinde olmaktadır (McGinn & Welsh, 1999). Fakat bu son yöntem bazen ülke çapında ağa sahip eğitim hizmetleri yürüten şirketleri de içerdiğinden tam olarak yerinden yönetim olarak kabul edilmesi tartışmalıdır (Bray, 2003: 206).

Tüm bu uygulamalar sırasında karşılaşılan ve çoğu örnekte yerelleşme çabalarının başarısızlıkla sonuçlanmasına sebep olan ortak sorunlardan söz edilebilir (McGinn & Welsh, 1999). Bu sorun listesinin büyük kısmı Türkiye için de geçerlidir (Falleti, 2005; Paqueo & Lammert, 2000'den akt. Şişman ve Turan, 2003):

- 1) Açık bir biçimde tanımlanmamış roller ve sorumluluklar,
- 2) Güç ve sorumluluğun uygun bir biçimde birleştirilememesi,
- 3) İleri derecede merkezîyetçi bir yönetim anlayışı,
- 4) Reformları uygulayacak örgütsel kapasitenin olmaması,
- 5) Özel sektör, aile ve toplumun desteğinin olmayışı,
- 6) Örgütsel ve bireysel sorumluluğun eksikliği,
- 7) Yeterli ve nitelikli bilginin olmaması,
- 8) Rehberlik ve teknik destek yetersizliği,
- 9) Eğitimden yararlanmada fırsat eşitsizliği,
- 10) Yetersiz ve yerinde kullanılmayan kaynaklar,
- 11) Yerinden yönetime direnç, yeterli siyasi ve yasal desteğin olmaması,
- 12) Hazırlanan projenin yerinden yönetimin amaçlarına uygun olmaması,
- 13) Kurumsal ve siyasi belirsizlik.

Türkiye'de Eğitimde Yerelleşmenin Gerekçeleri

Türkiye'de sunulan eğitim hizmetleri bugünkü haliyle toplumun ve çağın ihtiyaçlarını tam olarak karşılayamamaktadır (Başbakanlık, 2011). Eğitim sisteminin yetersizliğinin gerekçelerini oluşturan sorunlar analiz edildiğinde eğitim hizmetlerinde toplumsal katılımın artırılması ve yerleşme taleplerinin diğer ülkelerdeki yerleşme reformlarının gerekçeleriyle benzer gerekçelere dayandırıldığı görülmektedir. Eğitim sistemimizin karşı karşıya kaldığı sorunlar ana hatlarıyla şöyle özetlenebilir:

Finansın çeşitlendirilmesi ve fırsat eşitliği: Dünyadaki hızlı değişim ve gelişmeyle karşılaştırıldığında Türk eğitim sisteminin gerek fırsat eşitliği gerekse de modernizasyon ve alt yapı açısından maddî kaynak ihtiyacı devam etmektedir (Kavak ve Ekinci, 1994; Eğitim Reformu Girişimi [ERG], 2011). Türk eğitim sisteminin başarısı ve böylece toplumsal gelişme ve kalkınmanın sürat kazanması için toplumun maddî desteğine de ihtiyaç olduğu ortadadır (Gür ve Çelik, 2009).

Temel hak ve özgürlükler: 21. yüzyılda teknoloji ve temel hak ve özgürlükler alanında yaşanan olağan üstü hızlı değişimler ve gelişmeler tüm toplumsal kurumlarda olduğu gibi eğitimde de hızlı ve toplumun taleplerine uygun değişimlerin gerçekleştirilmesini zorunlu kılmaktadır (Köksal, 1998, Hesapçioğlu, 2001). Bu da geniş toplum kesimlerinin, görüşlerini ifade etmesine imkân verilmesi ve bu taleplerin uygulamaya dönüştürülmesi ile mümkündür (Duman, 1998; Balcı, 2000; Yalçınkaya, 2004).

Bölgesel gelişmişlik farkları: Türkiye tarım, sanayî, ticaret, hizmet ve iletişim sektörleri bakımından, sosyo-ekonomik yapısı itibarıyla, yerel farklılıkların en fazla hissedildiği ve bu farklılıkların eşitsizliğe sebep olduğu ülkelerden biridir. Bu anlamda eşitsizliğin iki boyutu bulunmaktadır: Birincisi bölgedeki insan kaynağının yerel ekonomik dinamikler doğrultusunda yetiştirilememesi, ikincisi ise yerel taleplerin eğitimde yer bulamamasıdır (DPT, 1995; DPT, 2000). Eğitimle ilgili yerel ihtiyaçlara yerel imkânlarla çözüm bulunması bu eşitsizliği önlemenin bir yolu olarak değerlendirilebilir.

Yerel zenginliklerin değerlendirilememesi: Diğer taraftan Türkiye, coğrafyası, iklimi, yeraltı ve yerüstü zenginlikleri, tarihi, folkloru ve renkli kültürel yapısıyla oldukça büyük bir ülkedir. Bu zenginliğin korunması, yaşatılması, yeni nesillere aktarılması, geliştirilmesi için yerel maddî ve manevî zenginliklerin eğitime yansıtılması zorunludur. Bu sayede Türkiye yerel zenginliklerini küresel ölçekte yaygınlaştırma şansını da artırmış olacaktır (DPT, 1995).

Dezavantajlı gruplar: Fakat hepsinden önemlisi kadınlar ve özel eğitim gereksinimi duyan dezavantajlı toplumsal kesimlerin ve bölgelerin eğitime erişimde yaşadığı güçlükler (ERG, 2011; Karataş ve Günyüz, 2012) ancak eğitime toplumsal katılımın sağlanması ve yerel imkanların seferber edilmesi ile mümkün olacaktır.

Yönetim ve planlama: Eğitimin yönetimi ve planlaması da Türkiye'de eğitim gündeminin en önemli tartışma konularından biridir (Kavak ve Ekinci, 1994; Köksal, 1999; Tuzcu, 2004; Turan, 2007; ERG, 2007). Eğitime toplumun desteğinin sağlanması ve bunun şeffaf bir biçimde yönetilmesi temsili demokratik yönetim ile birlikte katılımcı demokratik yönetim anlayışının da geliştirilmesine bağlıdır (Karip ve Köksal, 1996; Şişman ve Turan, 2003; Karataş, 2008).

Şeffaflık ve hesapverebilirlik: Devlet kadrolarında ve devletin en büyük kurumu olan Milli Eğitimde kadrolaşmanın önüne geçilmesi, yöneticilerin liyakat ve ehliyet esasına göre göreve gelmesi, topluma hesap verebilecekleri yapıların geliştirilmesi ile mümkündür (Brubacher, 1978). Genel olarak eğitim hizmetlerinin ve özellikle okulların verimlilik ve etkililiğinin artırılması için yerinden yönetim süreçleri geliştirilmeli ve okullar toplumsal denetime açılmalıdır (Özdemir, 1996).

Toplumsal katılımın yetersizliği: Daha da önemlisi okul hedeflerini gerçekleştirebilmesi, kendisini oluşturan toplumun o hedefleri anlaması, katkıda bulunması ve böylece içselleştirmesi ve sahip çıkması ile mümkündür (Brubacher, 1978). Geiger'e göre (1994) karar alıcı ile uygulayıcıyı ne kadar yaklaşırsa kararların isabetlilik derecesi de o kadar fazla olur (Kenney, 1994, akt. Özdemir, 1996). Ayrıca tüm katılımcıların statü farkı olmaksızın eşit söz hakkına sahip olarak karar alabilmelerini ifade eden "katılmalı yönetim" in okullarda etkili olabilmesi için katılanların eşit ve yeterli düzeyde yetkilendirilmiş olması lazımdır (Özden, 1996). Nitekim okullarda veli katılımını artırmak amacıyla başlatılan okul-öğrenci-veli sözleşmesi uygulaması (MEB, 2005b) ile ilgili bir araştırmada öğretmenler, velilerin sorumluluklarını ara sıra yerine getirdiklerini düşünmektedirler (Ereş, 2010).

Sorun listesi incelendiğinde Türkiye'de eğitimde yerelleşme talebinin gerekçeleri şöyle özetlenebilir: eğitimin tabana yayılması, bölgeler arası kalkınmışlık farklarının azaltılması, eğitimde gerçekçi hedefler belirlenmesi, eğitime erişim sağlanmasında fırsat eşitliğinin sağlanması, bölgesel coğrafi ve kültürel zenginliklerin eğitime yansıtılması, eğitimin planlamasına ve yönetimine toplumsal katılımın sağlanması, eğitimin finans kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve artırılması, eğitimde yerel imkanların kullanılması, eğitim sorunlarına hızlı, yerinde, ekonomik ve sürdürülebilir çözümü, eğitimde şeffaflığı ve hesap verebilirliği artırma talebi.

Bu çalışma eğitim sisteminin karşı karşıya kaldığı sorunların çözümünde yerelleşme ve toplumsal katılım ile sağlanabilecek katkılara odaklanmaktadır. Diğer ülkelerde yerelleşme ve yerinden yönetim girişimleri sırasında ve sonrasında karşılaşılan sorunlar dikkate alındığında eğitimde yerelleşme ve toplumsal katılımın kısa sürede başarıyla gerçekleştirilmesi mümkün görünmemektedir. Bu yüzden eğitim sistemimizin doğrudan merkezi yönetimden yerinden yönetim modeline geçmesi telafisi güç sorunlara yol açabilir. Bunun yerine toplumsal bilincin ve kurumsal kapasitenin artırılmasını sağlayacak bir geçiş uygulaması olarak Yerel Eğitim Şuraları modeli önerilmektedir.

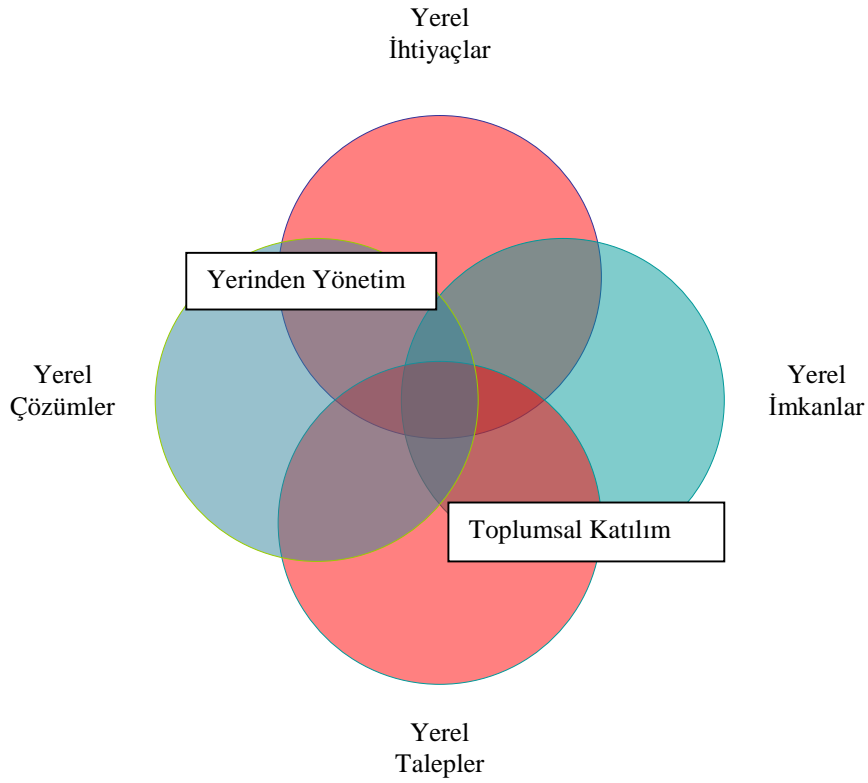
Eğitimde Yerelleşmeye Geçiş: Yerel Eğitim Şuraları

1. Kapsam ve Misyon

Yerel Eğitim Şuraları, il (ve yeterli katılımın sağlanabileceği büyüklükte ilçeler)[‡] bazında toplumun çeşitli kesimlerinin katılımları ile yerel eğitim sorunlarının, beklentilerinin tartışılması ve bu sorunlara yerel imkânlarla yerel çözümlerin bulunmasını sağlamaya yönelik bir platform modelidir.

Yerel Eğitim Şuralarının iki temel misyonu olacaktır. Birinci misyon eğitime toplumsal katılımın sağlanmasında yerel kapasitenin geliştirilmesidir. Yerel Eğitim Şuraları ile yerel ihtiyaçların yerel çözümlere kavuşturulması amacıyla yerinde, hızlı ve ekonomik yerel çözümler geliştirme sorumluluğu topluma yayılacaktır. Bu çabalar, yerinden yönetim kapasitesinin potansiyelini ortaya çıkaracaktır. İkinci misyon ise sürekli toplumsal gelişmeyi sağlamaktır. Yerel potansiyelini geliştiren bölge yerel talepler geliştirecek ve bu yerel taleplerin karşılanması için yerel imkanlar araştırılacak, geliştirilecek ve böylece eğitime toplumsal katılım sağlanmış olacaktır. Toplumsal katılım yeni yerel ihtiyaçların ortaya çıkmasını sağlayacak ve böylece sürekli yerel gelişme fırsatı yakalanacaktır.

[‡] İlçe bazında yeterli katılımın sağlanabileceği büyüklük ile Yerel Eğitim Şuraları modelinde katılımcı taraflar olarak belirlenen kesimlerin sivil kısmını oluşturan yerel sivil toplum kuruluşları ve yerel meslek kuruluşlarını temsilen, en az yerel yönetim birimleri ve yerel eğitim kurumlarını temsilen katılan üyeler kadar katılımcı bulunan ilçeler kastedilmektedir.

Şekil 1. Yerel eğitim şûralarının misyonu

2. Amaç

Yerel Eğitim Şûraları ile Türk eğitim sisteminin karşı karşıya kaldığı sorunların çözümünde yerel kapasitenin kullanılması ve güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Yerel Eğitim Şûraları yukarıda sayılan gerekçeler çerçevesinde farklı toplumsal kesimlerin eğitime katılımının sağlanması ile eğitimde demokratikleşmeye; yerel imkanların eğitime katılımıyla eğitimin finansmanına ve alt yapı ihtiyaçlarının giderilmesine; yerel taleplerin dile getirilmesine fırsat oluşturmasıyla gerçekçi hedeflerin belirlenmesine, verimliliğin artmasına ve fırsat eşitsizliğinin azaltılmasına; yerel sorumlulukların artırılması ile şeffaflık ve hesapverebilirliğin yaygınlaştırılmasına ve sorunların hızlı, yerinde, ekonomik ve sürdürülebilir bir biçimde çözümüne katkı sağlayacaktır. Böylece eğitimde demokratik katılım ve eğitimin tabana yayılması taleplerinin gerçekleşmesi beklenmektedir.

3. Taraflar

Yerel Eğitim Şûralarının amacına ulaşması katılımcıların temsil kabiliyeti ve katılımında eşitlik ilkelerine bağlı kalınması ile mümkündür. Aşağıda bu koşulu sağlayacak katılımcı taraflar sıralanmıştır (Yalçınkya, 2004; Karataş, 2008)[§].

[§] Eğitim hizmetlerinin tarafları literatürde şöyle sıralanmaktadır: veli birlikleri, üniversiteler, vergi mükellefi dernekleri, öğretmen birlikleri, kanaat önderleri, işveren birlikleri, eğitim yayıncıları, mesleki birlikler, siyasi partiler ve diğerleri (McGinn & Welsh, 1998: 77). Yerel Eğitim Şûraları modelinde katılımcı taraflar ülkemizdeki durum gözönünde bulundurularak belirlenmiştir. (Daha fazla bilgi için bkz. Karataş, 2008).

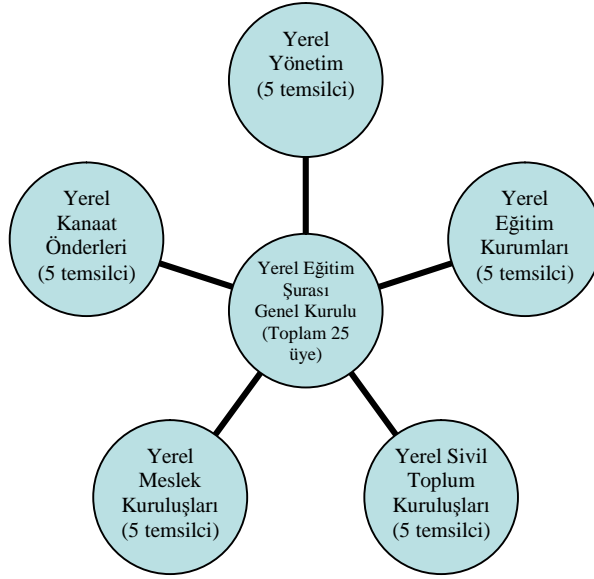
a. Yerel Yönetim Birimleri: Valilik, kaymakamlık, belediye, muhtarlık gibi yönetim birimlerinin ve eğitim ile ilgili diğer yerel devlet kurumlarının temsilcileri.

b. Yerel Eğitim Kurumları: Özel ve resmî okulöncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretim kurumları, dershaneler, etüt merkezleri, kurslar, hayat boyu eğitim merkezlerinin temsilcileri.

c. Yerel Sivil Toplum Kuruluşları: Dernek, vakıf, sendika, siyasî parti, girişim, platform vb. gönüllülük esasına dayalı üyeliğin esas olduğu sivil kuruluş temsilcileri.

d. Yerel Meslek Kuruluşları: Oda, borsa, birlik, kooperatif gibi üyeliğin zorunlu olduğu yerel meslek kuruluşlarının temsilcileri.

e. Kanaat Önderleri: Yerel medya mensupları, yerel toplum önderleri vb.

Şekil 2. Yerel eğitim şurası genel kurul üyeleri ve temsil ettikleri toplumsal kesim

4. Uygulama

Yerel Eğitim Şuraları, yukarıda sıralanan ilkeler çerçevesinde belirtilen kurumlardan birinin inisiyatif alması halinde başlatılabilir. İnisiyatif almaya karar veren kurum çalışmalarını aşağıda yer alan şura öncesi, şura sırası ve şura sonrası işlemleri gerçekleştirerek yürütecektir.

a. Şûrâ öncesi

Envanter Çalışması: Yerel paydaşları ve imkânları ortaya çıkarmaya yönelik bir envanter çalışması yapılır. İlki kaymakamlık tarafından hazırlanacak envanter çalışmasında elde edilen veriler tüm taraflara yollanır.

Yürütme Kurulu ve Denetleme Kurulu: Taraflardan aşağıdaki sayılarda katılımcının davet edildiği bir yürütme kurulu ve denetleme kurulu ihdas edilir. Yürütme kurulu hazırlanan envanter çalışması doğrultusunda şûrâ gündemini oluşturur ve sekreteryayı yürütecek sivil toplum kuruluşunu belirler. Yürütücü sivil toplum kuruluşu görevi, sivil toplum kuruluşları arasında dönüşümlü olarak üstlenilir.

Yerel yönetimler: Birer temsilci (en fazla 5 temsilci).

Eğitim Kurumları: Her eğitim düzeyinden birer temsilci (en fazla 5 temsilci).

Sivil toplum kuruluşları: En fazla yerel üyeye sahip 5 sivil toplum kuruluşundan birer temsilcisi (en fazla 5 temsilci).

Meslek Kuruluşları: En fazla yerel üyeye sahip 5 meslek kuruluşundan birer temsilci (en fazla 5 temsilci).

Kanaat Önderleri: Yerel işitsel, görsel, yazılı ve internet medyası temsilcilerinden ve yerel toplum liderlerinden birer temsilci (en fazla 5 temsilci).

Şûrâ Plânlaması: Gündem envanter doğrultusunda tüm kurum ve kuruluşlara yollanır. Şûrâ içeriği, tarihi ve süresine ilişkin öneriler alınır. Yürütme Kurulu Şûrâ gündemine son hâlini verir, Şûrâ çalışma ilkeleri, tarihini ve süresini ilân eder.

b. Şûrâ

Şuranın gerçekleştirilmesi ve Şura kararlarının ilgili taraflara ulaştırılması: Genel katılımı paydaş sunumları ve müzakereler yapılır. Odak grup çalışmaları yapılır. Karar metni ve yıllık çalışma plânı hazırlanır ve uygulama takımları oluşturulur.

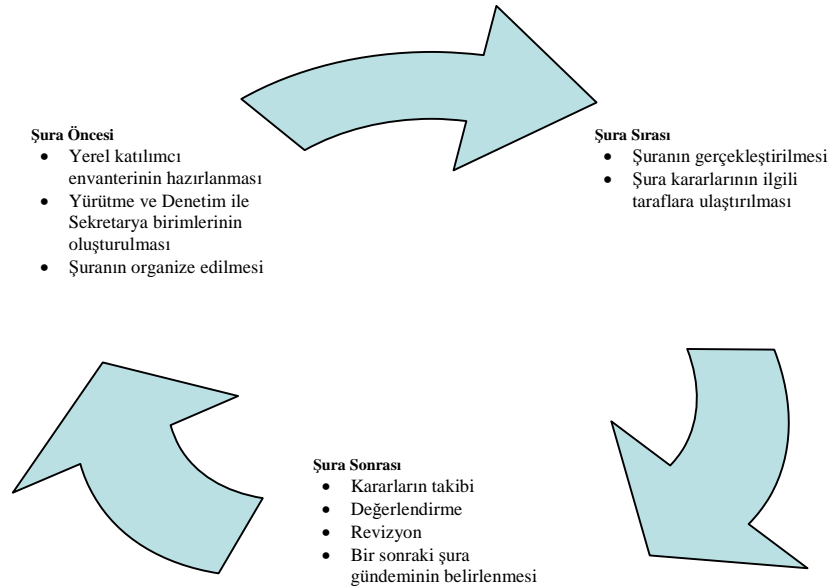
c. Şûrâ sonrası

Kararların Takibi: Şûrâ Denetleme Kurulu tarafından uygulama takip edilir ve uygulama sürecinde ortaya çıkan sorunlar “karşılıklı iyi niyet” ilkesiyle çözülür. Çalışma takımları, “faaliyet raporları”nı hazırlar.

Değerlendirme: Denetleme Kurulu, sunulan raporları analiz ederek yeni şûrâ katılımcılarına sunulmak üzere yıllık rapor hazırlar.

Revizyon: Envanter yenilenir. Rapor analizi yapılır. Yeni Şûrâ gündemi belirlenir.

Bir Sonraki Şura: Yeni Şûra hazırlıkları yapılır.

Şekil 3. Yerel eğitim şuralarının uygulama süreci

5. Örnek Uygulama Takvimi

Yerel Eğitim Şûraları ilçe bazında her yıl, illerde iki yılda bir yapılacaktır. 19. ve sonraki Millî Eğitim Şûrâları üç yılda bir ve ilçe ve il şûra sonuçlarının da ele alındığı şûrâlar olarak plânlanacaktır. Yerel Eğitim Şuraları için örnek iş akışı aşağıda verilmiştir:

Tablo 1. Yerel eğitim şuraları örnek uygulama takvimi

Takvim	İçerik	Sorumlu
Ocak	Envanter Çalışması	Kaymakamlık, Valilik (önerilen)
Şubat	Yürütme Kurulu, Denetleme Kurulu ve Şura Sekretaryasının Oluşturulması	Tüm taraf temsilcilerinin katılımıyla
Mart	Şûrâ Plânlaması	Şura Sekretaryası
Nisan	I. Şûrâ	Şura Sekretaryası
Eylül	Sezon Başı Yürütme Kurulu Toplantısı	Yürütme Kurulu
Ekim-Aralık	Uygulama Süreci Takibi	Denetleme Kurulu
Ocak	Envanter Yenileme, Rapor Teslimi	Denetleme Kurulu
Şubat	Rapor Analizleri	Yürütme Kurulu
Mart	Yeni Şûra Plânlaması	Şura Sekretaryası
Nisan	II. Şûra	Şura Sekretaryası

Tablo 2. Yerel eğitim şuraları iş akış planı

İş adı	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan
Envanter Çalışması																
Yürütme, Denetleme ve Sekretarya Birimlerinin Oluşturulması																
Şuranın Organize Edilmesi																
Şuranın Gerçekleştirilmesi																
Uygulama ile ilgili tarafların rollerinin belirlenmesi																
Eylem planının hazırlanması																
Eylem planının hazırlanması																
Sezon Başı Yürütme Kurulu Toplantısı: Eylem planına son halinin verilmesi																
Eylem planının uygulamaya geçirilmesi																
Envanter Yenileme, Rapor Teslim																
Rapor Analizleri																
Yeni Şûra gündeminin oluşturulması ve Plânlaması																
II. Şura																

Uygulamada Karşılaşılacak Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Uygulama sırasında bazı sorunlarla karşılaşılacak olması doğaldır. Bu muhtemel sorunların birbiriyle bağlantılı iki temel gerekçesi bulunmaktadır. Birincisi merkeziyetçi bir devlet ve yönetim anlayışı içinde yerel inisiyatif geliştirmek ve yürütmek konusunda yeterli toplumsal birikim eksikliğidir. İkinci önemli sorun kaynağı ise farklı görüş ve dünyalardan bireylerin ve kurumların birlikte iş yapma deneyimi eksikliğidir. Bu sorun alanlarıyla başa çıkmanın tek yolu şeffaf, katılımcı ve demokratik bir paylaşım ortamı hazırlayarak karşılıklı güvenin oluşturulmasıdır. Yerel Eğitim Şuralarının uygulanması sırasında karşılaşılabilecek sorunlar beş alt başlıkta toplanabilir (Karataş, 2008; Şişman ve Turan, 2003; Bray, 2003: 222; McGinn & Welsh, 1999, Shah, 1998):

1. İnsani Kapasite

Böyle bir çalışma yapmak için her ilçede olmasa da bazı ilçelerde devlet kurumlarını temsil eden memurlar dışında sivil toplumu, iş dünyasını ve genel olarak diğer toplum kesimlerini temsil edecek yeterli sayıda katılımcı bulmak güç olabilir. Bu durumda inisiyatif sahibi yetkililer bu açıkları resen göstermelik olarak kapatmaya çalışabilir. Bu yaklaşım, yerel eğitim şuralarının amacına ulaşmasını engelleyecek en önemli yanıdır. Özellikle ilk birkaç yıl yerel eğitim şuraları yukarıda belirlenen kriterlere göre sabırla yürütülürse ilçede bir tartışma ve çözüm üretme kültürü oluşacaktır. Devlet memuru olmayan bireyler ve yerel kurumlar da eğitim sorunları ile ilgili inisiyatif almaya başlayacaklardır. Şuralar için gündem önerme, kararlara katılma, uygulamayı izleme süreçlerinde bulunma istekleri yükselecektir.

2. Mali Kapasite

Türkiye’de sivil toplum kuruluşlarının ne önemli sorunlarından biri finans sorunudur (Eraslan, 2011). Yerel Eğitim Şuraları çok yüksek maliyetler gerektirmese de bu maliyetlerin sürekli devlet kurumları tarafından sağlanması sivil inisiyatifin etkililiğini azaltabilir. Tarafların Şura’yı sahiplenme duygusunu köreltebilir. Bunu engellemek ve rekabet ortamı oluşturmak amacıyla Yerel Eğitim Şuralarının bütçesi tarafların ortak katkıları ile karşılanabileceği gibi her yıl dönüşümlü olarak da üstlenilebilir.

3. Kurumsal Kapasite

Türkiye’de sivil toplum kuruluşlarının diğer önemli bir sorunu da kurumsal kapasite yetersizliğidir. (Eraslan, 2011). Yerel Eğitim Şuralarının başarıya ulaşması, hazırlık sürecinde, gerçekleştirilmesi ve sonrasındaki çalışmalarda envanter hazırlama, gündem oluşturma, duyuru, toplantı yönetme, karar yazma, izleme, raporlama, denetim ve analiz gibi çeşitli ve nispeten teknik süreçlerin de yönetilmesi ile sağlanabilir. Bu durumda Şura katılımcısı taraf kurumların bu kapasitelerini kontrol etmeleri ve eksikliklerini zamanla tamamlama yoluna gitmeleri her kurum açısından Şura’nın eşit üyesi olduğuna ilişkin psikolojik algının sağlanması açısından önemlidir.

4. İşbirliği Kültürü

İnsanın yaşadığı her yerde olduğu gibi özellikle daha küçük yerleşim yerlerinde bireysel ilişki geçmişleri ve ideolojik öncelikler farklı tarafların ortak bir hedef için bir araya gelmeleri ve bu hedefi gerçekleştirmeleri açısından bir engel oluşturabilir. Tarafların bu engelleri aşarak başarılı bir işbirliği yapabilmelerinin yolu tüm süreçlerin şeffaf ve demokratik olarak işletilmesinden geçmektedir (Karataş, 2008). Böylece taraflar arasında güven ortamı oluşacak ve kişisel ve ideolojik farklılıklar Şura sürecine olumlu katkılar sunabilecektir.

5. Psiko-Sosyal Algıları Yönetmek

Her birey yeni bir gruba girerken, her grup da yeni bir üyeyi kabullenme konusunda zamana ihtiyaç duyar. Bu alışma sürecini kısa sürede ve başarıyla aşmanın yolu tanışmaktan geçer. Bireyler ve kurumlar birbirlerini daha yakından tanıdııkça ortak noktalar ortaya çıkacak ve önyargılar azalacaktır. Bu ortamı sağlamanın yolu Şura taraflarının birlikte geçirdikleri zamanı artırmak ve sosyal etkinliklerle ilişkileri zenginleştirmektir.

Sonuçlar ve Öneriler

Merkeziyetçi yönetim anlayışının hâkim olduğu Türk Eğitim sisteminde yerelleşme arayışları son 20 yıldır gerek politikacılar gerekse bilim insanları tarafından yoğun bir biçimde tartışılmaktadır. Bu tartışmalar, bilimsel bir birikim oluşmasını sağlamış ve toplumun çeşitli kesimlerinde yerelleşmeye yönelik hazır bulunuşluk düzeyini geliştirmiştir. Hatta bu talepler mevzuata da yansımıştır. Bununla beraber uygulamaya geçişteki çekingenlik, katı merkeziyetçi yapıdan daha az merkeziyetçi bir yapıya geçişte yaşanacak ilk deneyimlere ilişkin önyargılardan kurtulma fırsatını yakalamamızı engellemektedir.

Yerelleşme çabalarının Küresel ölçekte de bir temayül olduğu gözlenmektedir. Ne var ki hiçbir ülkenin eğitimde yerelleşme teşebbüsü ne gerekçe ne de uygulama açısından tam olarak örtüşmemektedir. Her ülke kendi koşulları çerçevesinde bir yerinden yönetim uygulaması geliştirmeyi tercih etmektedir.

Türkiye'nin kendine özgü dinamikleri ve koşulları çerçevesinde eğitimde toplumsal katılımın sağlanması ve yerinden yönetime geçiş nasıl bir eylem planı çerçevesinde yürütülmelidir? Bu araştırmada önerilen ve uygulama süreci açıklanan Yerel Eğitim Şuraları modeli, Türk eğitim sisteminde bir geleneği olan MEŞ ile kazanılan deneyimlerden yararlanılarak kolaylıkla hayata geçirilebilecek niteliktedir. Böylece çeşitli toplumsal kesimlerin eğitimde yerelleşmeye yönelik tedirginliklerini gidermek için uygulanabilir bir model olabilir. Diğer taraftan, Yerel Eğitim Şuraları eğitimde yerelleşmeye ilişkin arayışlara toplumsal katılımın sağlanması ve yerel kurumsal kapasitenin analiz ve geliştirilmesi için de güçlü fırsatlar sunacaktır.

Yerel Eğitim Şuraları, il (ve yeterli katılımın sağlanabileceği büyüklükte ilçeler) bazında toplumun çeşitli kesimlerinin katılımları ile yerel eğitim sorunlarının, beklentilerinin tartışılması ve bu sorunlara yerel imkânlarla yerel çözümlerin bulunmasını sağlamaya yönelik bir platform modelidir. Yerel Eğitim Şuraları, esas itibarıyla MEŞ çalışma yöntemiyle çalışmalarını yürütür. MEŞ'ten en önemli farkı inisiyatifin kamu görevlilerinde değil sivil katılımcılarda bulunmasıdır.

Yerel Eğitim Şuralarının uygulanması sırasında karşılaşılabilecek temel sorunlar, *insani kapasite, mali kapasite, kurumsal kapasite, işbirliği kültürü eksikliği ve psiko sosyal algıları yönetme güçlüğüdür*. Bu sorunların üstesinden gelmek için beklemek yerine uygulamaya bir an evvel geçerek istikrarlı bir biçimde yerel toplumsal kapasitenin güçlendirilmesi hedeflenmelidir.

Kaynaklar

- Balcı, A. (2000). İkibinli yıllarda Türk milli eğitim sisteminin örgütlenmesi ve yönetimi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 24, 495-508.
- Barankay, I. & Lockwood, B. (2007). Decentralization and the productive efficiency of government: Evidence from Swiss cantons. *Journal of Public Economics*, 91, 1197-1218.

- Başbakanlık (2011). *MEB teşkilat ve görevleri hakkında 652 sayılı kanun hükmünde kararname*. Ankara: T.C. Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü. www.tbmm.gov.tr, erişim tarihi: 14.09.2012.
- Bray, M. (2003). Control of education: Issues and tensions in centralization and decentralization. In R. F. Arnove and C. A. Torres (editors), *Comparative Education: The dialectics of the global and local, second edition*, pp. 204-228. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers, Inc.
- Brosio, G. (2000). *Decentralization in Africa*. Washington, DC: International Monetary Found. <http://www.imf.org/external/pubs/ft/seminar/2000/fiscal/brosio.pdf>, erişim tarihi: 15.08.2012.
- Brubacher, J.S. (1978). Eğitimin toplumsal içlemleri ve eğitimin niteliği (Çev. Dr. A Ferhan Oğuzkan), *A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 11(1), 49-56.
- De Viries, M.S. (2000). The rise and fall of decentralization: A comparative analysis of arguments and practices in European countries. *European Journal of Political Research*, 38, 193-224.
- DPT (1995). *Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı*. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı. <http://ekutup.dpt.gov.tr/plan/vii/plan7.pdf>, erişim tarihi: 10.01.2012.
- DPT (2000). *Uzun Vadeli Strateji ve Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı*. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı. <http://ekutup.dpt.gov.tr/plan/viii/taslak.pdf>, erişim tarihi: 10.01.2012.
- Duman, A. (1998). Yerinden yönetim mi, yoksa yerelleşme mi?, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16, 467-483.
- Eraslan, L. (2011). Türkiye’de Eğitim Derneklerinin Sorun Alanlarının Değerlendirilmesi, *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(3), 1161-1181.
- Ereş, F. (2010). Öğrenci-veli-okul sözleşmesi üzerine bir araştırma, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(1), 5-24.
- ERG (2007). *Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine ilişkin değerlendirme*. İstanbul: Sabancı Üniversitesi, İstanbul Politikalar Merkezi Eğitim Reformu Girişimi Raporları.
- ERG (2011). *Eğitim İzleme Raporu 2010*. İstanbul: Sabancı Üniversitesi, İstanbul Politikalar Merkezi Eğitim Reformu Girişimi Raporları.
- Fallati, T.G., (2005). A sequential theory of decentralization: Latin American cases in comparative perspective. *American Political Science*, 99(3), 327-346.
- Güler, A. (2006). Cumhuriyet döneminde başlangıçtan günümüze eğitim sürecinin tarihi gelişimi, Editörler: M. Hesapçioğlu ve A. Durmuş, *Türkiye’de Eğitim Bilimleri: Bir Bilanço Denemesi* 56-73, Ankara: Nobel.
- Gür, B.S. ve Çelik, Z. (2009). *Türkiye’de millî eğitim sistemi: Yapısal sorunlar ve öneriler*, Ankara: SETA.
- Hesapçioğlu, M. (2001). Postmodern/küresel toplumda eğitim, okul ve insan hakları, Editör: O. Oğuz ve diğ., *21. yüzyılda eğitim ve Türk eğitim sistemi* 39-80, İstanbul: Sedar Yayınları.
- Karataş, İ.H. (2008). *Türk eğitim sisteminde sivil toplum kuruluşları: Konumları ve işlevleri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karataş, İ.H. ve Günyüz, E. (2012). *Mesleki eğitim çalıştay, 18-19 Şubat 2011*, İstanbul, MÜSİAD.
- Karip, E. ve Köksal, K. (1996). Etkili eğitim sistemlerinin geliştirilmesi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, (6), 245-252.
- Kavak, Y. ve Ekinci, C.E. (1994). Eğitimin finansmanı sorunu ve maliyetlerin azaltılmasına ilişkin alternatif stratejiler, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (10), 65-72.
- Köksal, K. (1998). Türkiye’de eğitim hizmetlerinin yerelleşmesi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 13, 115-121.

- Köksal, K. (1999). Yerinden yönetime evet ancak..., *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi* 17, 119-124.
- McGinn, M. & Welsh, T. (1999). *Decentralization of education: why, when, what and how?* Paris: UNESCO.<http://www.unesco.org/iiep>, erişim tarihi: 10.09.2012.
- MEB (1995). Millî eğitim şurası yönetmeliği. *Tebliğler Dergisi*. 25.9.1995/2439.
- MEB (1996). *On Beşinci Millî Eğitim Şûrâsı kararları*, Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Şûrâ Genel Sekreterliği.
- MEB (1999). *On Altıncı Millî Eğitim Şûrâsı kararları*, Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Şûrâ Genel Sekreterliği.
- MEB (2002). *Öğrenci-Veli İşbirliği Konulu Genelge* (Genelge No: 2002/27), 20 Şubat 2002. <http://orgm.meb.gov.tr/Mevzuat/genelgeler/27OKULAileisbirligi.htm>, erişim tarihi: 11 Aralık 2007.
- MEB (2005a). *Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliği.*, Resmî Gazete, 31 Mayıs 2005, Sayı: 25831.
- MEB (2005b). *Öğrenci-Veli-Okul Sözleşmesi Konulu Genelge* (Genelge No: 2005/92), <http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2005/OgrenciOkulVeli/OgrOkulVeliGenelge.htm>, erişim tarihi: 11 Aralık 2007.
- MEB (2006). *On Yedinci Millî Eğitim Şûrâsı kararları*, Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Şûrâ Genel Sekreterliği.
- MEB (2010). *On Sekizinci Millî Eğitim Şûrâsı kararları*, Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Şûrâ Genel Sekreterliği.
- Özdemir, S. (1996). Okula dayalı yönetim, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 7, 421-425.
- Özden, Y. (1996). Okullarda katımlı yönetim, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 7, 427-438.
- Shah, A. (1998). *Balance, accountability, and responsiveness: lessons about decentralization.* Washington, DC: World Bank Operations Evaluation Department Country and Regional Evaluation Division. <http://siteresources.worldbank.org/INTWBIGOVANTCOR/Resources/BalanceAccountabilityandResponsiveness.pdf>, erişim tarihi: 05.09.2012.
- Şişman, M. ve Turan S. (2003). Eğitimde yerelleşme ve demokratikleşme çabaları, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 34, 300-315.
- Turan, S. (2007). Yarınların Türkiye'si için okulu yeniden tasarlamak ve düşünmek, *Türk Eğitim Sisteminde Yeni Paradigma Arayışları Sempozyumu (4-5 Kasım 2006)* Bildiriler Kitabı 306-317, Ankara: Eğitim Bir Sen Yayınları.
- Tuzcu, G. (2004). Eğitimin finansman gerekleri ve boyutları, *Millî Eğitim*, 163. <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/163/tuzcu.htm>, erişim tarihi: 12.10.2011.
- Yalçınkaya, M. (2004). Okul merkezli yönetim (School based management), *Ege Eğitim Dergisi*, 5(2), 21-34.

A Model Proposal for Ensuring Social Participation in the Turkish Education System: Local Education Councils^{**}

İbrahim Hakan Karataş^{††}

University of Northern Iowa, USA & Fatih University, Turkey

Received: 02.04.2012 - Revised: 04.10.2012 - Accepted: 08.10.2012

Summary

Problem Statement: Bringing in a less centralized structure to the Turkish education system, which is managed with a strictly centralized approach to achieve social participation in the education and more effectively utilizing local opportunities are topics that have been intensely discussed over the last two decades. As a result of the global developments and the problems faced by the Turkish education system, many scientific studies were carried out considering these pursuits and decisions for ensuring and localizing social participation to education were taken in the meetings of the National Education Council and as part of Development Plans. In fact, in recent years also legislative amendments in this context were brought in. Despite all of these efforts, there is still reluctance in question for implementing these attempts of localization. In this study a model of Local Education Councils is proposed as a transition implementation that will enable the removal of hesitation of different social segments in terms of localization in education and the enhancement of local corporate capacity by considering the practical experiences of the National Education Councils.

Purpose of the Study: The purpose of this study is to reach a model that will enable social participation in the Turkish education system and mobilize local opportunities. With this model, resolution of the main problems faced by the Turkish Education system will be facilitated. These problems are listed as the spread of education to the grassroots level, minimization of development differences between regions, setting realistic targets in education, ensuring equal opportunities in education access, reflection of regional cultural and geographical riches to education, ensuring social participation in planning and managing education, increasing financial sources for education, utilization of local possibilities in education, finding fast, proper and economic solutions and increasing supervision and accountability in education.

Method(s): In this study, a model was developed within the frame of the data, determinations and suggestions obtained in consequence of literature review.

Findings and Discussions: The problems faced by the Turkish education system in consequence of its strictly centralized management are listed as the spread of education to the grassroots level, minimization of development differences between regions, setting realistic targets in education, ensuring equal opportunities in education access, reflection of regional cultural and geographical riches to education, ensuring social participation in planning and managing education, increasing financial sources for education, utilization of local possibilities in education, finding fast, proper and economic solutions and increasing supervision and accountability in education. Social participation in education is the most widely accepted solution suggested in order to overcome these problems.

---

^{**}This study is the extended form of the "A Model Proposal for Ensuring Social Participation in the Turkish Education System: Local Education Councils" section of the doctoral thesis the author submitted in 2008 with the title of "Nongovernmental Organizations within the Turkish Education System: Their Positions and Functions".

^{††}Corresponding Author: Phone: +90 534 2976224, +90 212 8663300-2828, Fax: +90 212 8663465,
E-mail: ihkaratas@fatih.edu.tr, ihkaratas@gmail.com
ISSN: 2146-7811, ©2012

Conclusions and Recommendations: This study proposes a Local Education Council model in order to find local solutions to local problems and to meet local demands with local possibilities. Local Education Councils will be materialized in line with the principles of representation capacity and equality in participation and with the participation of local educational institutions, local nongovernmental organizations, local professional associations and opinion leaders. The council will meet once every three years for seeking the solutions for the education related problems of the region with local possibilities. The data obtained from Local Education Council meetings will also form the agenda of the National Education Council meetings suggested to be held once in every three years. In organizing Local Education Councils challenges such as lack of human, financial and corporate capacity, lack of a cooperation culture and difficulty in managing psycho-social perception may be faced. It will be necessary to be faithful and consistent particularly in the early years in order to overcome such challenges and ensure the functionality of Local Education Councils. Local Education Councils can be a model that will be implemented in order to remove the hesitations of several social segments on localization in education. On the other hand, Local Education Councils will also present robust opportunities for ensuring the social participation in the pursuits of localization in education and for analyzing and developing local corporate capacity.

Keywords: Local Education Councils, School-Environment Relations, Social Participation